

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 22-23 квітня 2022 року)

Одеса -2022

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

2. Баришніков Н.В. Професійна міжкультурна комунікація. Х., 2010.
3. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2018. 314 с.
4. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с. (Серія «Альма-матер»)
5. Садохін А.П., Грушевіцкая Т.Г. Культурологія. Теорія культури. // М.: Юніті-ДАНА, 2004;
6. Ситар К. С., Когделл Р.Т. Основи міжкультурної комунікації // Людина. 1992. № 2-5.
7. Спілкування. Мовна свідомість. Міжкультурна комунікація. - Збірник статей. / Під ред. Л.М. Виноградова. // Калуга, 2005;
8. Персикова Т.Н. Міжкультурна комунікація та корпоративна культура, 2002.

Врайт Галина Яківна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»,

Кадієвська Ірина Аркадіївна – доктор філософських наук, професор, зав. кафедри філософії, політології та права Одеської державної академії будівництва та архітектури.

ОСВІТА ЯК ПРОВІДНИЙ ЧИННИК ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ

Освіта є унікальною сферою суспільного життя. Її роль та значення в історичному розвитку важко переоцінити. Як відомо, становлення особистості залежить від тих моральних цінностей, які закладені в освітню парадигму. Саме тому надзвичайно важливо, щоб у вітчизняній освіті домінували вищі духовні цінності, а виховання було спрямоване на розвиток самостійної, вільної та гуманної особистості. Ні для кого не секрет, що із початком світової пандемії COVID19 у 2020 році наше суспільство зіткнулось із цілою низкою надзвичайно складних проблем. Серед них можна окремо виділити стрімке загострення кризових явищ в освітній сфері. Справа в тому, що ще задовго до пандемії у вітчизняній освіті вже проявились різноманітні проблеми пов'язані із реформуванням цієї сфери суспільного життя. Економічні негаразди та структурна дезорганізація, на жаль, досить швидко призвели до масової реорганізації та помітних скорочень професорсько-викладацького складу у більшості ВНЗ нашої держави. На період початку пандемії вітчизняна освіта опинилась не готовою терміново перейти до дистанційної форми навчання. Точніше сам перехід відбувся, але освітянам не вдалось уникнути таких проблем, як зниження якості навчання, погіршення загальної дисципліни та поступового поглиблення розриву між викладачами та студентами. Безумовно

перелік нових викликів та загроз є досить довгим, але хотілося б передусім торкнутися проблеми особливостей дистанційної освіти як такої.

Дистанційна освіта передбачає віртуальну комунікацію студентів та викладачів за допомогою сучасних інформаційних технологій. Таким чином, з огляду на новітні умови, дистанційну освіту можна впевнено назвати однією з найважливіших складових такої модернізації навчання, яка, завдяки інтернету, істотно розширює коло тих, хто може отримати освітні послуги. Дистанційна освіта, безумовно, містить в собі як суттєві переваги, так і серйозні недоліки. Серед помітних мінусів можна назвати певні труднощі, пов'язані із ідентифікацією студентів, які навчаються. Сьогодні надзвичайно багато викладачів зіткнулись з актуальною проблемою контролю роботи студентів в дистанційному форматі. Не менш важливими є чисто технічні проблеми, пов'язані із певними збоями в роботі інтернету під час навчальних, а також екзаменаційних заходів. Поряд із цим серед важливих позитивних факторів дистанційної освіти можна назвати помітне полегшення навчального процесу для студентів із міст та селищ, віддалених від вищих навчальних закладів. Серед недоліків дистанційної освіти знову ж таки можна виділити катастрофічне звуження особистих контактів викладачів та студентів. Варто пригадати про те, що в різні історичні часи освіта завжди була одним із провідних чинників духовного розвитку. Ні в якому разі не можна зводити функції освіти до формального процесу передачі знань, вмінь та навичок. Освіта, це не просто освітні послуги, вона являє собою сакральний процес духовного обміну та взаємозбагачення. Справжній викладач має бути просвітителем, інтелектуалом та добрим моральним прикладом для своїх учнів. Справжній викладач покликаний надихати та мотивувати своїх слухачів, викликати в них справжнє зацікавлення. Він повинен гарно усвідомлювати, що його вплив на молодь виходить за межі вузької спеціалізації. Цей вплив спрямований на світоглядний розвиток особистості. Таким чином виявляється, що моральна та професійна відповідальність викладача має бути надзвичайно високою. Ми не можемо дозволити собі легковажно та байдуже ставитись до своєї роботи. Однак хочу наголосити на тому, що опинившись в умовах карантину та вимушеної ізоляції, професорсько-викладацький склад почав помітно потерпати від емоційного та професійного вигорання. Безумовно синдром емоційного вигорання торкнувся не всіх викладачів. В першу чергу від нього постраждали особистості із низьким рівнем адаптивності до стресів, та ті, хто вже давно перебував у низько-енергетичних станах апатії, розчарування та відчаю. Лише ті викладачі, хто ще до карантину зуміли накопичити достатній запас внутрішніх психологічних ресурсів, зустріли вимушену самоізоляцію із достатнім рівнем внутрішньої духовної автономії. Таким чином можна зробити висновок про те, що далеко не всі викладачі в умовах тривалої ізоляції знайшли в собі духовні сили для подолання синдрому емоційного вигорання. Але якщо дистанційні заняття проводять викладачі із вираженими ознаками емоційного вигорання, не зважаючи на їх професійну компетентність, негативного впливу на студентську молодь уникнути, на жаль, не можливо. Відверто кажучи не існує простого та швидкого вирішення цієї проблеми. Але це не означає, що її

треба не помічати або замовчувати. Ми маємо використовувати всі існуючі можливості для того, аби допомогти всім, хто страждає від емоційного вигорання в сучасних умовах невизначеності та кризи. Вважаю, що успіхи у вирішенні цієї проблеми сприятимуть помітному покращенню якості вітчизняної освіти в сучасних умовах.

Однією із суттєвих проблем дистанційної освіти також є небажання деяких викладачів серйозно опановувати новітні інформаційні технології. І, не дивлячись на те, що у відношенні до дистанційної освіти можуть проявлятися різні позиції, такому недбалому ставленню до своєї роботи немає і не може бути ніяких виправдань! Разом з тим, з філософської, психологічної, а також медичної точки зору важливо прояснити питання про те, чи здатне дистанційне спілкування повноцінно замінити всі сфери публічного спілкування без шкоди для фізичного та психологічного здоров'я громадян? В контексті подій, що відбуваються нашого часу дана проблема дійсно набула статусу однієї з найбільш актуальних та обговорюваних. Саме ця проблема перетворилась на об'єкт пильної уваги різноманітних фахівців, які нерідко дотримуються діаметрально протилежних точок зору. Таким чином дистанційна освіта дійсно має свої виражені переваги та недоліки. Але в будь-якому випадку необхідно уважно слідкувати за тим, як викладачі впливають на своїх учнів. В будь-які часи та за будь-яких соціальних умов цей вплив має бути позитивним. Сумлінний та відповідальний викладач має залишатись гарним моральним прикладом та помічником в процесі розвитку особистості.

Даниленко Анастасія Володимирівна – студентка I року навчання за першим (бакалаврським) рівнем ОПП Культурологія соціально-гуманітарного факультету ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»,

Науковий керівник – **Самчук Лариса Сергіївна** – кандидат філософських наук, викладач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Менеджмент культури має особливості, оскільки пов'язані з продуктами духовного виробництва. На початку 2000-х рр. під терміном «менеджмент культури» розуміли управління культурними організаціями, такими як театри, музеї, галереї, клуби тощо. Проте нині цей термін набуває більш широкого тлумачення, а відтак, під менеджментом культури слід розуміти не тільки управління закладами культури, а й діяльність, спрямовану на регулювання процесів у цій сфері, які впливають на економічну, політичну, соціальну, духовну складові життя суспільства. Сьогодні специфіка сфери культури полягає